

Samtal I: Samtal om ramar, teman och förhållningssätt

*Eva Borseman, Cecilia Hofsten, Mimmi Larsson,
Elis Storesund, Martin Wikmark*

- EB En förhoppning i mötet med studenterna är att försöka vidga deras sätt att tänka. Det kan ibland vara ett arbete som är stort, inte omöjligt – men det kan ta mycket energi.
- ES Det känns mer intressant att jobba med ett tema som angår studenterna än att man har något slags tema som man föreställer sig ha i en förskola och ska jobba med det.
- EB Ja och då kan man ju fundera, det blir nästan lite krystat att om man ska arbeta med exempelvis sången, ”Hjulen på bussen går runt, runt, runt”, i alla verkstäder, ja varför?
- MW Det här med lärarens roll och förhållningssätt, instruktioner. Hur mycket ska man ge? Somliga uppfattar det som – väldigt många: *Får vi göra så? Hur långt ska det vara?* Dom vill ha det färdigt. Alltså gå in i mallen för att göra något godkänt.
- ML Har en upplevelse att lärarstudenter och lärare mot fritidshem har olika sätt att angripa uppgifter. En försiktighet hos gruppen lärarstudenter. Jaa... väldigt försiktiga. Vill göra rätt. Ska göra ganska fint. Är det mer öppet och tillåtande bland de som ska arbeta i fritidshem och förskola, i boxen eller utanför?
- EB Men kan det handla om person också? När jag har haft en kurs, som var öppen för alla, så var det lärare av olika slag. Och så var det några förskollärare. Och förskollärarna var mycket försiktigare. Så att jag tror att... Ja, jag vet inte.... Men där var det viktigt att göra rätt.

Hur du refererar till det här kapitlet:

Borseman, E., Hofsten, C., Larsson, M., Storesund, E. and Wikmark, M. 2018. Samtal I: Samtal om ramar, teman och förhållningssätt. I: von Schantz, U., Thorgersen, K. and Lidén, A. (red.) *De estetiska ämnernas didaktik Utmaningar, processer och protester*. Pp. 67–69. Stockholm: Stockholm University Press. DOI: <https://doi.org/10.16993/bap.d>. License: CC-BY

- ML Jag tänkte att hela förskolans hela upplägg var mer tillåtande än skolans. Att det finns nånting i...
- CH Det tror jag också, att det finns i kulturen. Sen är det förstås så att förskolorna ser väldigt olika ut.
- ES: Det finns en skillnad mellan Bild och Dans i förskollärartraditionen. Bild har alltid funnits med, det finns inte en förskola som inte har färg eller pennor, men dans, det finns ingen sådan tradition inom förskolan. Att använda kroppen verkar kännas hotande, avslöjande. De studenter jag träffar vill ju väldigt sällan ta av sig barfota till exempel. Jag har träffat många som inte kan förstå varför de ska lägga sig på golvet.
- EB Tillbaka till din fråga om instruktioner. Det handlar väl om ramar...
- MW Precis vad jag tänkte säga.
- EB Det är intressant för det kan man utveckla på så många olika vis. Min erfarenhet är att ju tydligare ramarna är desto lättare är det att bli fri. Om jag nu ger en snäv ram så får jag frågor om jag får göra så här. Ramar är till för att brytas. Sen går det inte att bryta dem helt men att förhålla sig till dem.
- MW De är inspirerande på något sätt för man kan välja olika vägar. I stället för att allt är bara som en stor amöba.
- ES Där är jag jättetydlig. Jag börjar seminarierna med att ha extremt snäva ramar. Sedan blir ramarna bara större och större. Sedan får de reflektera över min ledarroll, utan att värdera. Hur har jag lett och vad har de sett? Vad har de upptäckt? Det är de själva som fått lyfta upp vad de tänker om det de upplevt.
- ML Så som jag börjar i bild blir det också väldigt tydligt, de blir indelade i grupper, en grupp får utforska rött, en grupp gult, en blå osv först med färgblandningar, de får stretcha på begreppet vad kan rött vara, när blir det lila, brandgult, kan detta vara tegelrött eller brunt? Det finns en ram... sedan utforskar de färgen med olika redskap för att få olika möten, ytor, textur och effekter. Sedan redovisar de inte sina bilder utan processerna och har bilderna till hjälp för minnet. Där kommer de reflektioner om att det blivit friare och att de

snäva ramarna inledningsvis var trygga. De ser en progression i processen. De ser att det är ett utforskande och att de inte kunnat börjat i slutet då hade de blivit vilsna...

- ES Det är detsamma med utforskandet. De får börja med att utforska rörelserna, vad kan jag göra för olika rörelser med min kropp och hur kan jag göra förflyttningar i rummet? Hur kan jag bli tillsammans med någon annan, hur kan jag bli tillsammans med många i rummet? Det är en progression i det, för vad hade hänt om vi inte hade utforskat, om vi hade bytt riktning i processen och börjat med: Ta och dansa två och två över rummet och gör vad ni vill!
- ML Jag kan direkt översätta till när de i bild får spackelskrapor, svampar eller palettknivar, vad kan man göra med färgen, man kan bre på den, man kan skrapa bort, vad händer med din färg, jag kan lägga min färg ovanpå, jag kan skrapa fram din och se spår efter den genom min färg. Mönster och texturer växer fram. Det är väldigt likt det första undersökandet i dans...
- CH Men du börjar också handfast...
- ML med olika färger eller att en grupp bara arbetar med olika gula färger och senare bara med verktyg, på ett stort bord och ett gemensamt papper, väldigt enkelt, det är uppbyggt på samma sätt
- MW Jag brukar ofta tidigt när jag har en ny grupp skicka ut dem med rytminstrument som de valt utan att de egentligen vet vad de ska göra med dem. Men de kan ha valt dem i någon sån här utslagningsstävling och sedan vänds de till något positivt. Sedan får de instruktioner hur de ska spela någonting med de här instrumenten. Jag har upptäckt det att när jag sa det att vi kommer att tycka att det här är så fantastiskt bra att någon kommer att börja gasta – en gång till! Och då ska de spela precis samma sak en gång till precis likadant. Och, när jag har sagt något sånt, då har aldrig frågan kommit: *"Hur långt ska det vara?"* Utan då gör de något som är hanterligt. Annars har det alltid varit: *"Hur långt ska det vara? Måste vi använda allting?"* En sådan ram har blivit positiv tror jag.

